

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

I. TÊTEL

(30 puncte)

Az alábbi itemek mindegyikéhez írja a vizsgalatra a megfelelő számot, és melléje csak a helyes válaszhoz tartozó betűt. Egyetlen helyes válaszlehetőség van.

- Melyik gondolkodónál jelenik meg az a felfogás mely szerint, az ember egy kultúrateremtő lény:
a. J. St. Mill
b. Imm. Kant
c. Platón
d. L. Blaga
- Melyik gondolkodó szerint az igazságosság egy társadalmi érték:
a. K. Popper
b. Arisztotelész
c. L. Wittgenstein
d. M. Eliade
- Melyik gondolkodó felfogása, mely szerint: ahol nem létezik szabadság, ott nincsenek törvények, vagy valaki a törvények fölött helyezkedik el:
a. R. Descartes
b. J. P. Sartre
c. J.J. Rousseau
d. J. Locke
- Az állam beavatkozása az egyéni élet szférájába bizonyos jogok biztosítása érdekében:
a. pozitív szabadság
b. elosztott szabadság
c. egy minimális szinten való beavatkozás
d. negatív szabadság
- Amikor az egyén racionálisan cselekszik és tudatában van a cselekedeteinek a következményével, akkor jelenik meg:
a. a végtelen szabadság
b. az egyéni érdekek követése nem törődve másokkal
c. a társadalmi politikai felelősség
d. a politikai kényszer
- J. St. Mill szerint az egyéni szabadság tisztelete az alábbi társadalom jellegzetessége:
a. totalitárius
b. demokratikus
c. kommunista
d. autokratikus
- Melyik gondolkodónál jelenik meg az a felfogás mely szerint akik az uralkodó erkölcsöt birtokolják azok a jón és a rosszon túl vannak:
a. Fr. Nietzsche
b. Platón
c. J. St. Mill
d. Arisztotelész
- Arisztotelész felfogásában a meritokrácia (érdem) az, amikor:
a. a törvény mindenki számára egyenlőtlen kell legyen
b. az emberi cselekvéseket érzelmek vezetik
c. az igazságosság visszaélésekre alapozódik a városállam részéről
d. mindenki azt kell kapja, amit megérdemel
- Az alkalmazott etika szerint:
a. egy morális érték nem tud megoldani vitatott élethelyzeteket
b. a kötelességet személyes érdekektől függetlenül kell teljesíteni
c. a legfőbb jó az embernek az, hogy élvezetekhez jusson
d. a legfőbb jó az embernek a közös/kollektív jó
- Amikor az állam beavatkozása a lehető legkisebb akkor biztosítja:
a. a pozitív jogokat
b. a negatív jogokat
c. egy totalitárius állam részéről gyakorolt kényszert
d. egy diktatórikus politikai rendszer megjelenését

II. TÉTEL

(30 pont)

A. Elemezze egy oldalban az *emberi cselekedetek erkölcsi* kérdését filozófiai szempontból. Pontokat ér:

- a) egy filozófus megnevezése, aki az írásaiban az *emberi cselekedetek erkölcsiségére utalt* **1 pont**
- b) annak a filozófiai tézisnek/gondolatnak a pontosítása ami *az emberi cselekedetek erkölcsiségéről szól* **2 pont**
- c) annak a filozófiai tézisnek/gondolatnak a kifejtése, amelyet a b) alponban pontosított **6 pont**
- d) a megfogalmazott filozófiai tézis/gondolatot szemléltetése egy konkrét példán keresztül a jelenkori társadalomból **4 pont**
- e) említse meg egy következményét, hogy milyen hatással van egy idős emberek javát szolgáló jótékonyági cselekmény erkölcsi megítélése, a deontológia etika képviselőjének a nézőpontjából **1 pont**
- f) a szaknyelv megfelelő használata **1 pont**
- g) a pontosított terjedelem betartásáért **1 pont**

B. Érveljen az alábbi tétel mellett vagy ellen, miszerint: *az ember nem csak a közvetlenben, a biztonságért létezik, hanem a titok és felfedés horizontjában is.* (L. Blaga) **8 pont**

C. Mutassa be konkrét példával szemléltetve a gondolat-, lelkiismeret- és vallásszabadság szerepét/fontosságát! **6 pont**

III. TÉTEL

(30 pont)

A. Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget:

Magamhoz fordultam és szóltam: ki vagy? És válaszoltam: ember. Íme test és lélek állanak bennem szolgálatomra, egyik kívül, másik belül.

(Szent Ágoston Vallomások)

1. Fogalmazza meg az adott szöveg alapján Szent Ágoston felfogását az ember jellemzőiről!

4 pont

2. Mutasson rá, körülbelül fél oldal terjedelemben, egy összefüggésre, ami a *belső ember és lélek* fogalmai között létezik, filozófiai értelemben használva a fenti fogalmakat.

Pontokat ér:

- a) a két megadott fogalom filozófiai értelemben vett használata **2 pont**
 - b) a megadott kifejezések közötti összefüggés kiemelése **6 pont**
 - c) az írott szöveg koherenciája **1 pont**
 - d) a pontosított terjedelem betartása **1 pont**
3. Indokolja meg a személyes álláspontját, a szövegben megjelenő filozófiai nézőpont időszerűségére vonatkozóan! **6 pont**

B. A hedonista felfogás szerint, az élvezet, mint egyensúlyi állapot, az élet célja.

1. Az erény nézőpontjából nevezze meg egy értelmes embernek két típusú magatartását! **4 pont**

2. Írjon egy érvet, amely alátámasztja azt a gondolatot, mely szerint, az öröm elve nem szünteti meg az erkölcsi normákat. **6 pont**